

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M. N.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 18 marca 2025 r.,
zażaleń oskarżonego i jego obrońcy na zarządzenie Przewodniczącego
II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 7 października 2024 r., sygn. akt WSU 3/24,
odmawiającego przyjęcia skargi oskarżonego na wyrok uchylający
Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 maja 2024 r., sygn. akt II AKa 149/19,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł :
utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 22 maja 2024 r., sygn. akt II AKa 149/19, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt III K 212/15, wydany w sprawie m.in. oskarżonego M. N. , i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie. Odpis tego wyroku wraz z uzasadnieniem doręczono oskarżonemu w dniu 18 lipca 2024 roku. Dnia 25 lipca 2024 roku (data stempla pocztowego) oskarżony M. N. wniósł skargę

od powyższego wyroku, dołączając do niej pismo będące *de facto* jeszcze jedną skargą, oznaczone jako „Załącznik nr 1”.

Zarządzeniem wydanym w dniu 31 lipca 2024 roku Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Krakowie wezwał oskarżonego M. N. do usunięcia w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania braków formalnych skargi – pod rygorem odmowy jej przyjęcia — poprzez podpisanie „Załącznika nr 1” oraz uiszczenie opłaty od skargi w wysokości 750 zł. Odpis tego zarządzenia oskarżony odebrał w dniu 20 sierpnia 2024 roku.

W dniu 27 sierpnia 2024 roku (data stempla pocztowego) oskarżony nadesłał do Sądu Apelacyjnego w Krakowie podpisany przez siebie „Załącznik nr 1” do wniesionej wcześniej skargi wraz z wnioskiem o zwolnienie go w całości z opłaty od tej skargi.

Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowieniem z dnia 2 września 2024 r., sygn. akt WSU 3/24, nie uwzględnił wniosku oskarżonego o zwolnienie go z obowiązku uiszczenia opłaty od skargi. Jednocześnie wydanym tego dnia zarządzeniem Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Krakowie wezwał oskarżonego M. N. do usunięcia w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania braków formalnych skargi – pod rygorem odmowy jej przyjęcia - poprzez uiszczenie od niej opłaty w wysokości 750 zł. Odpis postanowienia i zarządzenia doręczono oskarżonemu w dniu 16 września 2024 roku.

W dniu 20 września 2024 roku oskarżony uiścił tytułem opłaty od skargi kwotę 7,50 zł, wnosząc jednocześnie o częściowe zwolnienie go z opłaty od skargi ponad kwotę 75 zł oraz zapewniając, że resztę opłaty (67,50 zł) uiści niezwłocznie po utrzymaniu wnioskowanego zwolnienia.

Zarządzeniem z dnia 7 października 2024 r., sygn. akt WSU 3/24, Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Krakowie odmówił przyjęcia wniesionej przez oskarżonego skargi na wyrok uchylający z uwagi na nieuzupełnienie w terminie braku formalnego skargi tj. uiszczenia opłaty.

Pismem z dnia 22 października 2024 r. zażalenie wniósł obrońca oskarżonego, który podniósł zarzuty obrazy:

1. art. 539f w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 623 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. poprzez odmowę przyjęcia skargi

oskarżonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie pomimo, że oskarżony złożył wniosek o zwolnienie w części od opłaty sądowej wykazując, że sytuacja materialna uniemożliwia zrealizowanie pełnej opłaty i ponownie wnosząc o zwolnienie z opłaty od skargi w związku z sytuacją rodzinną, majątkową i wysokością dochodów oskarżonego, która wskazuje, że wyłożenie opłaty byłoby zbyt uciążliwe;

2. art. 120 § 2 k.p.k. poprzez brak wezwania oskarżonego do wykazania dokumentami, że względu na jej sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów wyłożenie opłaty byłoby zbyt uciążliwe.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę poprzez zwolnienie oskarżonego od opłaty od skargi i przyjęcie do rozpoznania skargi na wyrok uchylający Sąd odwoławczy.

Zażalenie wniósł również osobiście oskarżony podnosząc następujące zarzuty:

1. nierozpatrzenie wniosku o częściowe zwolnienie z opłaty od skargi,
2. bezzasadna odmowa zwolnienia przy pierwszym wniosku o zwolnienie,
3. pominięcie nowych okoliczności oraz faktów wskazanych we wniosku o zwolnienie częściowe,
4. brak wezwania mnie do uiszczenia pozostałej części opłaty w przypadku odmowy zwolnienia,
5. pominięcie faktu częściowego uiszczenia opłaty, załączonej do wniosku,
6. brak rozpatrzenia wniosku o zwolnienie z 9/10 części opłaty od skargi,
7. brak podstaw do odmowy przyjęcia skargi z uwagi na nierozpatrzenie jedynego wniosku o zwolnienie częściowe.

Wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia, zwolnienie z części opłaty i przyjęcie skargi z 25 lipca 2024 r. do merytorycznego rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy, ewentualnie uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Apelacyjnemu Krakowie w innym składzie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że przedmiotem niniejszego postępowania zażaleniewego jest kontrola instancyjna zarządzenia o odmowie przyjęcia skargi na wyrok uchylający, a nie postanowienia odmawiającego zwolnienia od opłaty od skargi, które jest zresztą niezaskarżalne.

W sprawie nie budzi wątpliwości to, że oskarżony mimo wezwania do uzupełnienia braku formalnego wniesionego środka zaskarżania (wraz z pouczeniem o konsekwencjach nieuzupełnienia braku w terminie) nie uiścił wymaganej opłaty od skargi w terminie, co stanowiło podstawę wydania zaskarżonego zarządzenia. Aprobując stanowisko wyrażone w zaskarżonym zarządzeniu należy podkreślić, że ile w odpowiedzi na pierwsze wezwanie sądu do uzupełnienia braku formalnego kasacji lub skargi dopuszczalne jest – zamiast uiszczenia opłaty – złożenie wniosku o zwolnienie od tego obowiązku, to już w przypadku rozpoznania tego wniosku negatywnie i ponownego wezwania strony do uiszczenia opłaty od wnoszonego środka zaskarżenia, złożenie kolejnego wniosku o zwolnienie od opłaty (choćby i w innej części) nie wymaga ustosunkowania się do niego przez sąd i stwarza podstawy do stwierdzenia, że brak ten nie został uzupełniony w terminie, co powoduje konieczność wydania zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji lub skargi. Przyjęcie, że składanie kolejnych wniosków o zwolnienie od opłaty od kasacji lub skargi powodowałoby konieczność ich rozpoznania przez sąd, wydłużając tym samym czas do uzupełnienia tego braku prowadziłoby do konsekwencji absurdalnych tj. możliwości przedłużania na czas teoretycznie nieoznaczony kontroli formalnej wniesionego środka zaskarżenia podlegającego opłacie poprzez wielokrotnie składanie wniosków o zwolnienie od tego obowiązku w różnych częściach. Z oczywistych zatem względów takiego stanowiska nie sposób zaaprobować. Polska procedura karna zawiera unormowanie pozwalające na zwolnienie w całości lub w części od wyłożenia kosztów podlegających uiszczeniu przy wnoszeniu pisma procesowego (art. 623 k.p.k.), jednak regulacja ta nie może być interpretowana w sposób, który mógłby doprowadzić do dysfunkcji wymiaru sprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe rozważania, wobec niedostrzeżenia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.l]